

CATALUNYA I LA GUERRA DE SUCCESSIÓ A LA CORONA D'ESPANYA

Durant el govern dels reis de la casa d'Àustria, Catalunya conserva, si bé en decadència, les seves institucions. En entrar a regnar la casa de Borbó, Catalunya, que es dreça en armes contra el seu primer representant a Espanya, fou vençuda, i el seu règim peculiar suplantat. També València perdé llavors les seves llibertats.

LA SUCCESSIÓ DE CARLES II — Carles II fou l'últim representant de la casa d'Àustria a Espanya. No tenint successor, va designar com a tal Felip, duc d'Anjou, nét del rei de França Lluís XIV entra així a regnar a Espanya la Casa de Borbó. Però l'arxiduc Carles d'Àustria va acudir a les armes per rescatar la corona. Anglaterra i Holanda es van posar al seu costat i van formar la Gran Aliança contra França i Espanya. Al cap d'un cert temps, Savoia i Portugal van posar-se al costat dels aliats. Els espanyols es dividiren. Catalunya es va dreçar també contra els Borbons. Les Balears, Aragó i València van seguir-la, és a dir tota l'antiga corona d'Aragó.

LA GUERRA DE SUCCESSIÓ. — Mentre la guerra ja s'anunciava, Felip i els seus ministres havien enlondrit l'animadversió dels catalans envers la nova dinastia. Arreu de Catalunya es conspirava, i, després d'una primera temptativa dels aliats per a apoderar-se de Barcelona, els nostres ambaixadors van estipular, a Gènova, una aliança amb Anglaterra. Així una segona temptativa va reeixir, i Carles, dut per l'estol aliat, fou rebut com a rei. Barcelona fou assetjada pels exèrcits borbònics, espanyols i francesos; però la resistència heroica dels catalans i l'arribada de reforços van obligar-los a una retirada desastrosa. Aragó i València es declararen també per Carles III. Dues vegades els aliats van entrar a Madrid (1706-1710). En canvi, Felip triomfava a Almansa (1707), i conquerint València, li arrabassava les llibertats. Triomfava pocs anys després a Villaviciosa (1710) i avançava sobre Catalunya.

EL TRACTAT D'UTRECHT. — En aquesta crítica situació l'emperador d'Àustria va morir, i Carles pujà al tron imperial; per evitar la unió de les corones d'Espanya i Àustria, els aliats van abandonar-lo. A Utrecht (1713) es va signar la pau. Els catalans foren deixats a la venjança de Felip V. Carles, ara emperador, no va complir els seus deures envers Catalunya; Anglaterra no va complir el pacte de Gènova.

LA CAIGUDA DE BARCELONA. — Catalunya, aplegada per darrera vegada en Junta de Braços, es va aparellar a resistir. Caigudes les altres places catalanes, amb la sola excepció de Cardona, Barcelona fou assetjada pels exèrcits d'Espanya i França dirigits pel duc de Pòpuli i finalment pel duc de Berwick. Tretze mesos va deturar-los heroicament davant els seus murs, tot produint l'admiració d'Europa. El Consell municipal, al cap del qual es trobava Rafael Casanova, fou l'ànima de la resistència; la suprema direcció militar fou menada pel general barceloní Antoni de Vilariroel. El cercle es va anar estrenyent.

Debades Catalunya va cercar la protecció de països estrangers; debades guerrillers catalans van voler auxiliar la ciutat. El dia 11 de setembre de 1714 va caure Barcelona, després d'un dels setges més heroics que recorda la Història.

L'any següent a la caiguda de Barcelona es va rendir Mallorca. Un territori de llengua catalana, l'illa de Menorca, fou cedit a Anglaterra pel tractat d'Utrecht.

LA REPRESSIÓ. — Catalunya va veure suprimides totes les seves institucions, llevat el Dret civil; i en el Decret de Nova Planta es va dictar la manera com havia d'ésser regida. El virrei fou substituït pel Capità General, el qual era assistit per la Reial Audiència. Es va prohibir l'ús de la llengua catalana en la tramitació dels plets, i es va recomanar que de mica en mica fos foragitada de les escoles. Foren suprimides totes les universitats del Principat, i creada, per a substituir-les, la de Cervera. A Barcelona fou construïda la Ciutadella, fortalesa que amenaçava la ciutat. El guerriller Bac de Roda, el general Moragues i altres cabdills i patriotes catalans foren executats o empresonats. D'altres pagaren amb l'exili. Molts dels emigrats (Casanova entre ells) es van refugiar a la cort imperial de Viena. D'altres mesures opressores van ésser preses, i durant molts anys un veritable terrorisme va imperar a Catalunya.

Ferran Soldevila

ELS SEGADORS

Catalunya, triomfant,
tornarà a ser rica i plena!
Endarrera aquesta gent
tan ufana i tan superba!

Bon cop de falç!

Bon cop de falç, quan vulguin moure brega!

Bon cop de falç!

Ara és hora, segadors!
Ara és hora d'estar alerta!
Per quan vingui un altre juny,
esmolem ben bé les eines!

Bon cop de falç!

Bon cop de falç, si el blat ens volen prendre!

Bon cop de falç!

Que tremoli l'enemic
en veient la nostra ensenya!
Com fem caure espigues d'or,
quan convé seguem cadenes!

Bon cop de falç!

Bon cop de falç, defensors de la terra!

Bon cop de falç!